

Kaisa Mäntynen

Eläinlääkäripalveluiden uudistamista pohtiva työryhmä

Eläinlääkintähuoltolain uudistaminen, Kuntaliiton kommentit lakiehdotukseen.

Voimassa olevan eläinlääkintähuoltolain (765/2009) mukaan kunnan on järjestettävä peruseläinlääkäripalvelut muita kuin hyötyeläimiä varten silloin kun palvelua ei muutoin ole saatavilla.

Lakiehdotuksen 9 §:ssä lueteltaisiin kuntien järjestämisvastuuseen kuuluvat eläinlääkäripalvelut. Kunta voi tuottaa palvelut itse tai tehdä sopimuksen yksityisen palveluntuottajan kanssa (12 §). Lisäksi tulee järjestää päivystyspalvelu virka-ajan ulkopuolella tarvittavaa kiireellistä eläinlääkäripalvelua varten, kuten nykyisinkin (11 §).

Tällä hetkellä ei ole tietoa, eikä tarkkaa näkymää siihen kuinka ympäristöterveydenhuolto järjestetään lähitulevaisuudessa. Sekä ympäristöterveydenhuollon tehtävien järjestämiseen (erityisesti eläinlääkintähuolto) että eläinlääkärien palkkausjärjestelmään kohdistuu paljon muutostarpeita. Tämän vuoksi eläinlääkintähuoltolakiin tulisi tehdä vain välttämättömät muutokset ja suurempi uudistus tulisi tehdä vasta myöhemmin.

Kuntaliiton näkemyksen mukaan kuntien lakisääteisiä tehtäviä ei tulisi lisätä nykyisestä, eikä asiasta ole tarvetta säätää nykyistä yksityiskohtaisemmin.

Työryhmän asettamispäätöksessä ryhmän tehtäväksi asetettiin mm. selvittää ja arvioida kunnille aiheutuvia kustannuksia sekä mahdollisuuksia vähentää niitä. Lakiehdotus ei vastaa em. tavoitteisiin. Kuntaliiton näkemyksen mukaan lakiehdotuksen myötä kuntien lakisääteiset tehtävät ja kunnille aiheutuvat kustannukset tulevat päinvastoin kasvamaan. Oleellista olisi nyt tuoda mahdollisimman selkeästi esille lakiehdotuksen vaikutukset kuntien tehtäviin sekä määritellä, kuinka uudet tehtävät ja velvoitteet rahoitetaan.

Lakiehdotuksen taustaoletus, ettei yksityistä palveluntarjontaa ole riittävästi saatavilla, ei välttämättä toteudu kaikilla alueilla Suomessa. Lakiehdotuksen vaikutukset tulevat olemaan erilaisia eri puolella Suomea ja esim. suurissa kaupungeissa voi tilanne olla erilainen kuin maaseudulla.

Kuntaliitto ehdottaa, että valtion toimeksiantotehtävät (eläinsuojelu- ja eläintautivalvonta) siirrettäisiin valtion tehtäväksi. Nykyjärjestelmän laskutuskäytännöt aiheuttavat sekä kunnissa että aluehallintovirastoissa suurta hallinnollista taakkaa, josta päästäisiin eroon, mikäli tehtävät siirrettäisiin valtion tehtäväksi. Hallituksen esityksen nykytilan arviointi kohdassa todetaan lisäksi, että valvontatehtävien (eläinsuojelu- ja eläintautivalvonta) hoitaminen suuremmalla alueella vähentäisi valvonnan järjestämiseen liittyviä ongelmia.

Lakiehdotuksen 15 § (kunnan perimät maksut järjestämisvastuuseen kuuluvasta palveluista)

Nykyinen palkkausjärjestelmä on monimutkainen. Lakiehdotuksen 15 §:n 4 momentti mahdollistaa sekä nykyjärjestelmän että mahdollisen uuden palkkausjärjestelmän. Lakiehdotuksen joustavuus on kannatettava. On kuitenkin huomioitava, että mm. palkkausjärjestelmän muutokset johtavat luultavasti merkittäviin lisäkustannuksiin kunnille. Kasvavat kustannukset on korvattava kunnille täysimääräisesti.

Yliopistollisen eläinsairaalan tuottamat julkiset eläinlääkäripalvelut, 18 §

Ehdotuksen mukaan Yliopistollisen eläinsairaalan toiminta-alueella sijaitsevat kunnat ovat velvollisia maksamaan yliopistolle laskutuksen mukaan korvauksen niistä tuotetuista palveluista, jotka kyseessä olevan kunnan muutoin olisi tullut järjestää tässä laissa säädetyn järjestämisvastuunsa perusteella. Ko. kunnat siis velvoitettaisiin ostamaan järjestämisvastuuseen kuuluvat palvelut yliopistolliselta eläinsairaallalta. Nykyisin tämä perustuu vapaaehtoisuuteen. Lakiehdotuksessa kuntien asetamista erilaiseen asemaan riippuen maantieteestä ja osin historiasta perustellaan sillä, että eläinlääkäriskoulutus vaarantuu, mikäli eläinsairaallalla ei ole riittävästi potilaita.

Kuntaliiton näkemyksen mukaan hallituksen esityksen luonnos rajoittaa kunnan itsehallintoa eläinsairaalan toiminnan turvaamiseksi. Se on ongelmallinen myös kuntien tehtävien määrittelyn kannalta.

Lakiehdotus tulisi viedä eduskuntakäsittelyn yhteydessä perustuslakivaliokunnan arvioitavaksi. Tärkeää olisi arvioida erityisesti, onko kuntien itsehallinnon rajaaminen lakiehdotuksen mukaisesti hyväksyttävää.

SUOMEN KUNTALIITTO

Kaisa Mäntynen

Erityisasiantuntija, ympäristöterveys
dyskunta- ja ympäristö

Miira Riipinen

Johtaja, yh-